

Sygn. akt XI Ka 370/14 -

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy

w składzie :

Sędzia SO Katarzyna Żmigrodzka

Protokolant Małgorzata Dubiel

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2014 roku

sprawy Z. B.

obwinionej z art. 13 ust. 1 pkt. 1 Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

na skutek apelacji wniesionej przez obwinioną

od wyroku Sądu Rejonowego w Puławach VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Rykach

z dnia 31 stycznia 2014 roku sygn. akt VII W 83/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oskarżoną Z. B.

uniewinnia od popełnienia zarzucanego jej czynu;

II. wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt ***XI Ka 370/14***

UZASADNIENIE

Z. B. obwiniona została o to, że:

1. w okresie od 17.11.2011 r. do 10.09.2012 roku w R., woj. (...) przy ul. (...) na terenie dworca (...) w kiosku spożywczym sprzedawała papierosy osobom poniżej lat 18,

2. w okresie od 17.11.2011 r. do 10.09.2012 roku w R., woj. (...) przy ul. (...) na terenie dworca (...) w kiosku spożywczym sprzedawała papierosy osobom poniżej lat 18 luzem bez opakowania,

tj. o czyn z art. 13 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2014r. Sąd Rejonowy w Puławach VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Rykach w sprawie VII W 83/13:

I. przyjmując, iż czyny opisane w pkt. 1 i 2 wniosku o ukaranie stanowią jeden czyn zabroniony, obwinioną **Z. B.** uznał za winną tego, że od 31 stycznia 2012 r. do dnia 10 września 2012 r. w R., woj. (...), przy ul. (...), na terenie dworca (...) w kiosku spożywczym sprzedawała papierosy osobom poniżej lat 18 w całych opakowaniach oraz luzem bez opakowania, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję wykroczenia z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 listopada 1995

r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U.1996 r., Nr 10, poz. 55) i za to na podstawie tego przepisu wymierzył obwinionej karę 600 (sześciuset) złotych grzywny;

II. zasądził od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 752,05 (siedemset pięćdziesiąt dwa złote, 05/100) złote, w tym 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniosła **obwiniona**. Skarżąca zaskarżyła orzeczenie w całości zarzucając mu obrazę prawa proceduralnego mającą wpływ na wydanie błędnego wyroku i błędne ustalenia faktyczne, które Sąd wziął za podstawę do wydania wyroku skazującego.

W konkluzji wniosła o uniewinnienie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie, a zebrane w sprawie dowody pozwalają na wydanie orzeczenia reformatoryjnego (art. 437 § 2 k.p.k.), zgodnie z wnioskiem skarżącej.

Co prawda nie jest rzeczą sądu odwoławczego dokonywanie własnych ustaleń faktycznych, gdyż należy to do kompetencji sądu I – instancji, który ma bezpośredni kontakt z gromadzonym materiałem dowodowym, co pozwala mu dokonywać prawidłowych ustaleń w tym zakresie, jednakże ustawowe granice orzekania reformatoryjnego nie stoją na przeszkodzie dokonywaniu przez sąd II – instancji odmiennej oceny dowodów ani nawet modyfikacji ustaleń faktycznych, gdy na wydanie odmiennego co do istoty rozstrzygnięcia pozwala kompletny materiał dowodowy, którego wymowa jest jednoznaczna, a ocena dokonana przez sąd I – instancji jest rażąco wadliwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2009r. - III K.K. 359/08 – LEX nr 491548; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2008r.- IV K.K. 129/08 – LEX nr 471001, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2007r. – V K.K. 28/07-OSNwSK 2007/1/2243). Z powyższą sytuacją mamy do czynienia w sprawie niniejszej.

Jakkolwiek bowiem materiał dowodowy zebrany w toku postępowania jest kompletny, to zastrzeżenia budzą poczynione przez Sąd Rejonowy w oparciu o powyższy materiał ustalenia faktyczne.

Na wstępie zauważyć należy, że na sprawstwo obwinionej wskazywały jedynie dowody pośrednie. Trudno wszakże za dowód bezpośredni przyjąć przyznanie się do winy przez obwinioną w toku czynności sprawdzających, skoro nie zostało ono poparte przytoczeniem przez nią żadnych okoliczności związanych z przedstawionym jej zarzutem i nie zostało ponowione przez nią w toku postępowania przed Sądem.

Zgodnie zaś z ugruntowaną linią orzecniczą warunkiem sine qua non poprawności dowodzenia pośredniego jest wyłączenie innej wersji, czyli konkurencyjnej hipotezy, co do przebiegu zdarzenia będącego przedmiotem rozpoznania. Od tego wymagania nie można odstąpić w sferze dokonywania ustaleń faktycznych na niekorzyść oskarżonego. W procesie dokonywania ustaleń faktycznych oraz ich subsumcji pod właściwy przepis ustawy najbardziej istotna jest bowiem kwestia, czy całokształt materiału dowodowego uzasadnia ustalenie faktu głównego, a więc winy obwinionego, i to w sposób bezsporny, wyłączający wszelkie wątpliwości w tym względzie (por. wyrok SN z dnia 7 marca 2001r., IV KKN 455/00, LEX nr 51429).

Te zaś wątpliwości na gruncie materiału zgromadzonego w przedmiotowej sprawie wyłączone być nie mogą.

Znamienne jest bowiem to, że żaden ze zgromadzonych dowodów, w tym również tych, które zdaniem Sądu Rejonowego miały potwierdzać sprawstwo Z. B., nie odnosił się do konkretnego zdarzenia sprzedaży papierosów małoletnim przez obwinioną w okresie objętym zarzutem.

Zeznania M. S. dotyczyły przede wszystkim kupna oraz spożywania przez małoletnią K. B. alkoholu a nie papierosów. Przy czym świadek ten w trakcie rozprawy wskazywała, że wyżej wskazana małoletnia podczas rozmowy nie podała jej danych personalnych osoby, od której kupiła alkohol a stwierdziła jedynie, że piwo nabyła w sklepie na dworcu (...). Nazwisko obwinionej wskazał jej funkcjonariusz, gdy składała zawiadomienie o popełnieniu czynu karalnego.

Natomiast D. A. powoływała się na wyniki przeprowadzonej przez nią anonimowej ankiety wśród uczniów szkoły, w której jeden z nich, którego nazwiska nie potrafiła określić, doniósł, że w sklepie na dworcu (...) są sprzedawane papierosy. Wskazywała także na to, że na radzie pedagogicznej dowiedziała się od innych nauczycieli, że jest to im wiadome od lat. Nadmieniała także, że pedagog szkolny opowiadała jej, że próbowała rozwiązać ten problem, chodząc do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i rozmawiając z Z. B..

Podkreślić też należy, że również U. S. odniosła się w swoich zeznaniach jedynie do kwestii sprzedaży przez Z. B. alkoholu, którego to zachowania nie dotyczy niniejsze postępowanie, a S. W. w trakcie przesłuchania nie umiała wskazać, gdzie jej koleżanki zaopatrywały się w wyroby tytoniowe.

Jeżeli zaś chodzi o zeznania S. B., to wskazać należy, że treść jego zeznań uprawnia do wnioskowania, że nie posiadał on żadnych informacji na temat sprzedaży papierosów osobom poniżej 18 lat w sklepie obwinionej, a jego wiedza w tym zakresie opierała się na oświadczeniu córki, która wskazała w nim na to, że właśnie w tym sklepie zaopatrywała się w alkohol i papierosy oraz na rozmowie z P. D.. Tymczasem z zeznań P. D. wynikało, że jedynie słyszała, iż u obwinionej można kupić papierosy. Oświadczenie K. B. dotyczyło zaś przede wszystkim kupna alkoholu w dniu 17 listopada 2011r. Jedynie zdawkowo wskazane zostało w nim, że kilkakrotnie zakupiła w tym sklepie papierosy nie określając dat tych zakupów, co może również świadczyć o tym, że mogło to mieć miejsce przed 17 listopada 2011r. a więc przed okresem objętym zarzutami. Nie można wreszcie nie zauważyć, że K. B. nie potwierdziła tej okoliczności podczas przesłuchania przed Sądem wskazując, że chciała chronić koleżankę, która brała papierosy ze sklepu od swojej ciotki.

Sąd Okręgowy nie przeczy temu, że biegła psycholog B. R. w swojej opinii stwierdziła, że małaletnia ma tendencję do kłamstwa. Jednakże powyższa okoliczność nie daje podstawy do zakwestionowania prawdziwości wskazanych przez nią motywów zwłaszcza, że tendencja do kłamstwa mogła znaleźć swój wyraz także w spisaniu nieprawdziwego oświadczenia. Nie można także nie zauważyć, że potwierdzenie przez K. J. okoliczności dotyczących zaopatrywania się przez nią w papierosy w sklepie jej ciotki nie leżało w jej interesie.

Wyżej wskazane okoliczności przekonują o tym, że stwierdzenie sprawstwa obwinionej w zakresie czynu wypełniającego znamiona art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996r., Nr 10 , poz. 55), jakiego zdaniem Sądu I instancji miała się dopuścić w okresie od 31 stycznia 2012r. do 10 września 2012r. nie może być zaaprobowane przez Sąd Okręgowy. Zaaprobowanie wyroku Sądu Rejonowego kłóciłoby się bowiem z obowiązującymi na gruncie postępowania w sprawach o wykroczenia zasadami, które wykluczają możliwość ukarania wyłącznie w oparciu o domniemania i przypuszczenia świadków.

Z tych względów Sąd Okręgowy, a podstawie art. 437 § 2 kpk zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił Z. B. od popełnienia zarzuczonego mu czynu.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wydatków poniesionych w sprawie przez Skarb Państwa nastąpiło na podstawie art. 118 § 2 kpsw.